ACOMPANYAMENT TERAPÈUTIC INFERMER EN UNITATS D'HOSPITALITZACIÓ D'AGUTS DE SALUT MENTAL

Moron Romera Abelinda, Jornet Jimon Víctor, Polo Velasco Xavier, Lopez Matlló Alba, Casamitjana Rodera Cristina, Bermúdez Moron Marc

Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions. Parc de Salut Mar. Barcelona. Spain.

V Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental

INTRODUCCIÓ

El Centre Assistencial Emili Mira proporciona atenció, entre d'altres, d'hospitalització en Salut Mental (SM) a la Regió Sanitària de Barcelonès Nord i Maresme, sent serveis hospitalaris de Patologia Dual, Aguts, Subaguts, Mitja i Llarga estada.
L'acompanyament terapèutic (AT) és un model conceptual desenvolupat principalment a l'àmbit de la SM comunitària amb bones experiències en altres àmbits sanitaris, educatius, judicials però amb escasses incursions a hospitalització de SM.

JUSTIFICACIÓ

Tot i què els integrants dels nostres equips d'infermeria proporcionen una elevada qualitat en el tracte professional i relació terapèutica observem que el contacte es fa majoritàriament a través d'activitats relacionades amb les cures bàsiques infermeres i proposem la possibilitat d'integrar millores qualitatives i quantitatives si aquesta relació es complementa considerant bases conceptuals de l'AT.
L'Acompanyant s'insereix a la vida quotidiana del malalt, ja sigui al seu domicili, de forma ambulatòria o a la institució on estigui hospitalitzat, i per tant, entendrem aquest acompanyament com una eina per a reduir les distancies entre els pacients i els professionals d'infermeria. En el nostre cas: Prestant la nostra presència física i escolta activa en els escenari socials per excel·lència que ens brinda la sala comuna de l'hospital, el passeig. Presentant-nos com un individu anàleg, amb genuí interès per l'altre. Treballant des de dins de la mateixa institució els prejudicis de la societat respecte la malaltia mental. Sempre fent èmfasi en les parts sanes de la persona.
A priori es valora que la introducció de l'AT repercutirà de manera positiva la intervenció sobre els diagnòstics infermers d'Afrontament Inefectiu, Deteriorament de la Interacció Social i d'Aïllament Social ja des de l'inici de l'hospitalització.

OBJECTIUS I HIPÒTESI

Considerem que si s'aplica l'AT en les unitats d'hospitalització d'Aguts de SM millora la relació usuari-professional, millora la interacció social i disminueix l'aïllament social de l'usuari.

METODOLOGIA

ÀMBIT d'aplicació: unitat d'hospitalització de psiquiatria d'aguts.

DAFO d'exploració als equips d'infermeria: Com volem treballar en funció de les necessitats dels pacients i les nostres, i quines dificultats ens trobem en el dia a dia

DETECCIÓ pacients amb diagnòstic o risc de Deteriorament de la interacció social i/o d'Aïllament social

ENQUESTA de satisfacció als usuaris detectats i professionals: pre-post intervenció

INICIAR als equips d'infermeria en tècniques bàsiques d'AT

DISTRIBUCIÓ aleatòria de pacients en grup d'intervenció i grup control

APLICACIÓ formal del mètode i estructura

SUPORT i supervisió bidireccional continuada amb els equips

REVISIÓ d'enquestes de satisfacció a l'ingrés i a l'alta

AVALUACIÓ resultats NOC

Esborrany DAFO

	Debilitats	Fortaleses
Anàlisi Interna	- En alguns equips resistència severa al canvi. - Problemes de motivació del personal. - Falta de seguiment estratègic (qué, com, quan fem i per qué). - Falta important de suport emocional a nivell multidisciplinar. - Contacte terapèutic a partir d'intervencions. - Ambient laisser-faire. - Manca qualificació específica en contacte interpersonal terapèutic.	- Contacte centrat en la cobertura de necessitats i tasques: coherent i d'elevada qualitat. - Equips de membres amb diferents capacitats. - Bona predisposició a la millora professional. - En general, bona adaptació al canvi. - Equips infermers amb capacitats per la integració del canvi de paradigme comunicacional.
	Amenaces	**Oportunitats**
Anàlisi Externa	- Elevat cost emocional (del professional: individual i grupal). - Estrès/burnout. - Canvi sovint del perfil pacients. - Professionals nouvinguts. - Instal·lacions obsoletes: condicionen el suport ambiental.	- Posicionament estratègic global: per programes / per direcció. - Abordatge i/o millora del medi ambiental. - Relació terapèutica de millor qualitat. - Optimització del temps/contacte.

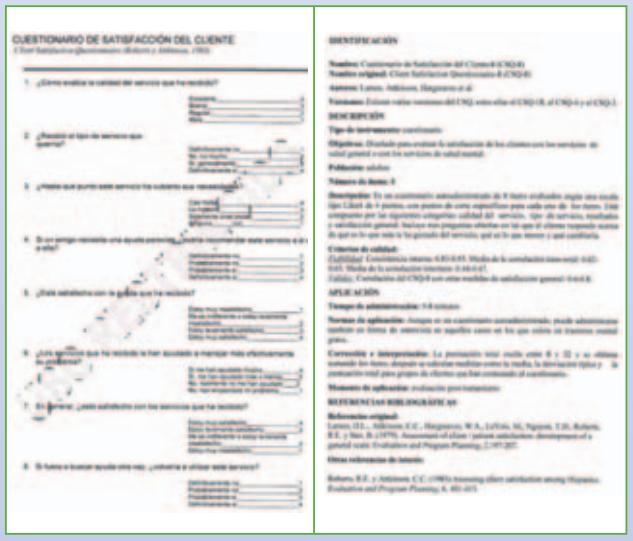

APLICABILIDAD DELS RESULTATS ESPERATS

Enriquir el vincle terapèutic i contribuir a la millora de la gestió emocional permetrà augmentar la confiança tant de l'usuari com del professional i per tant, facilitarà l'abordatge quotidià i en moments de crisi durant el procés assistencial. Facilitant alhora el restabliment del llaç social del pacient deteriorat o abolit per la malaltia.

BIBLIOGRAFIA

- Clara Valverde Gafaell, Comunicación terapeutica en enfermería, primera edició, Barcelona editorial Difusión Avances de Enfermería (DAE, S.L.).
- Franco Mauro Crosara, Acompañamiento terapéutico rehabilitación psico-social en pacientes con esquizofrenia. Facultad de psicologia Universidad de la Republica. Uruguay. Montevideo, octubre 2015.
- *Nanda Internacional: diagnósticos enfermeros: definiciones y clasificación*, 2009-2011. Barcelona. Elsevier España, cop. 2010.
- Moorhead S [et al.]. *Clasificación de resultados enfermería (NOC)* 4ª ed. Madrid. Elsevier 2007.
- Moreno Poyato Antonio R, Tolosa Merlos Diana. La relación terapéutica, más allá de la aptitud. RevAgora de enfermeria vol.15,3 Septiembre 2011 pag 110 a 112.
- María Teresa Rosique a, Carmen González de Vega b, Teresa Sanz, Acompañamiento terapéutico: práctica y clínica en un hospital psiquiátrico, Rev. Asoc. Esp. Neuropsiq., 2014; 34 (123), 583-587.
- Sede web Internet, Argentina, el sigma consultada el 20/05/2018 disponible en: *http://www.elsigma.com/introduccion-al-psicoanalisis/la-especificidad-del-abordaje-en-el-acompanamiento-terapeutico/11480*
- Sede web Internet, Argentina, el sigma consultada el 20/05/2018 disponible en: *http://www.elsigma.com/colaboraciones/el-acompanamiento-terapeutico-como-condicion-de-posibilidad/12863*
- Sede web Internet, Argentina, el sigma consultada el 20/05/2018 disponible en: *http://www.elsigma.com/introduccion-al-psicoanalisis/acompanamiento-psicoterapeutico-un-abordaje-socializador/7572*
- Sede web Internet, san francisco scribd, consultada el 20/05/2018 disponible en: *https://es.scribd.com/document/52177501/INTRODUCCION-AL-ACOMPANAMINETO-TERAPEUTICO*
- Sede web Internet, blog wordpress. Consultado el 20/05/2018 disponible en: *https://maruiz31.wordpress.com/2014/11/10/diferencias-entre-acompanamiento-terapeutico-vinculante-atv-coaching-asistencia-domiciliaria-y-psicoterapia-a-domicilio/*
- Sede web Internet, centro entreparentesis. Articulo Gustavo Pablo Rossi. El acompañamiento y los dispositivos de atención en la salud mental, revista centro entre parentesis, Montevideo, pag 49 -53 consultado el 20/05/2018 disponible en: *http://www.centroentreparentesis.com/doc/libros/EL%20AT%20y%20dispositivos%20alternativos.pdf*
- Sede web Internet, san francisco scribd, consultada el 20/05/2018 disponible en: *https://es.scribd.com/document/187936869/Consideraciones-Sobre-El-Acompaniamiento-Terapeutico*
- Sede web Catalogo colectivoUniversidad de Buenos Aires, articulo 1997, Gustavo Rossi, Police, Gabriel Acompañamiento terapéutico aproximaciones a su conceptualización presentación de material clínico consultado el 20/05/2018 disponible en: *http://catalogosuba.sisbi.uba.ar/vufind/Record/KOHA-OAI-APS:3019*

INAD Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions

Parc de Salut MAR Barcelona